

E b i c y k l

spanilá jízda astronomů od hvězdárny ke hvězdárně

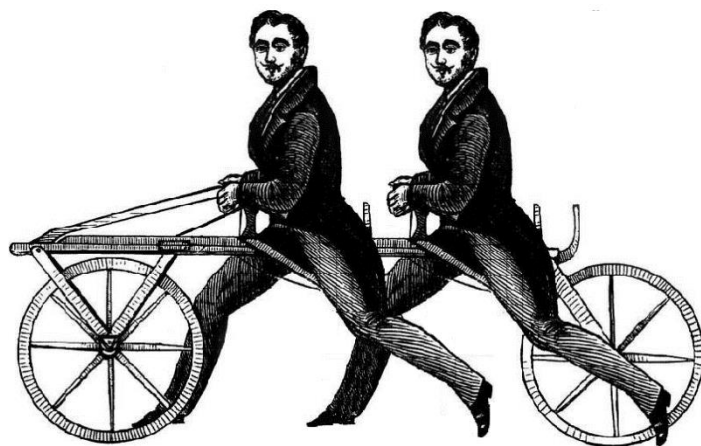
Ohlédnutí za ročníkem 2017

SLOVENSKÝ KOSTITRAS

29. 7. – 5. 8. 2017

očima tandemu Kája & Jája

Reportáž psaná na bicyklu o XXXIV. Ebicyklu

Sobota 29. 7. 2017

Prolog (domovská depa – Žilina)

Dnes byl den ve znamení rozdávání dítek a cestování do výchozího Ebibodu letošní spanilé jízdy.

Nejprve jsme vybavili Honzíčka našeho myšáckovitého dědečkovým novým kolem a vyslali jej vlakem na jih do Hodonína za naší hodnou tetou Ajkou a strejdou Martinem. Dík moc, Honzík se na Slovácko moc těšil. A po obědě jsme zase vypravili naši Verunečku zlatou na sever do Sněžného na English-camp. Nebezpečné je, že od této chvíle píše Jájušce SMS-ky pouze v angličtině, takže se jejich čtení občas podobá čtení zpráv zašifrovaných Enigmou.

No a my pozůstalí rodiče jsme si ještě přikoupili nějaký ten proviant, posilnili se melounem a o půl třetí konečně vyrazili na východ do země našich bratřů Slováků. Ale pro nás, co jsme made in Czechoslovakia, stejně Slovensko žádné zahraničí není. Jediný rozdíl dnes spatřuji pouze v používané měně, ale to jen my v ČR jsme zůstali tak trochu pozadu.

Technická přestávka po překročení hranice.

Zaparkovat zdarma v Žilině není žádná legrace, všude je to samá zóna.

Asi v 17:30 jsme dorazili do Žiliny, dle jména města naší Markytánky. Katka Žilinská nám zde v Radničnej reštaurácii uchystala překvapení, a sice setkání s oběma maminkami (opravdovou i krstnou) slavného slovenského Turminátora Petera Sagana. Opravdová maminka toho moc nenapovídala, ale její sestra, krstná mamka, to hravě zastala a povídala za ni. Povídali jsme si samozřejmě o letošní Tour de France a zejména o etapě do Vittelu. O tom jak je to tvrdý sport a jak ještě tvrdší bylo vyloučení Petra Sagana po kolizi s Markem Cavendishem. Škoda, že nezůstalo pouze u toho původního postihu, kdy byl Sagan nejprve pouze penalizován ztrátou všech bodů a odsunutím na poslední místo v pelotonu. Při současné formě Petera Sagana by i tak potom ještě mohl klidně bojovat o celkový zelený trikot a Tour mohla být o to zajímavější. Přestože se Mark Cavendish vážně zranil a nemohl pokračovat, bylo vyloučení opravdu tvrdé a Tour do France poškodilo. Většina Slováků si myslí, že příští ročník Staré dámy by měl Cavendish absolvovat na veliké tříkolce a já dodávám, že raději ani moc nespurtovat v okolí Sagana. Setkání s oběma maminkami bylo velice milé a příjemné také bylo, že Peter Sagan právě dnes vyhrál jednu z etap závodu okolo Polska.

Setkání, alias stretnutie.

Naše milá MarkytánKa.

Dvě mamky Petera Sagana.

A bylo zde také setkání s astronomií. Odedneška totiž Peter Sagan na věky brázdí i nebeské dálavy, protože jeho maminka slavnostně převzala osvědčení o pojmenování planety Petersagan. Myslím, že to Peter Sagan nemá jednoduché, protože je dnes takovou velikou slovenskou ikonou, všichni jej považují za nejlepšího cyklistu světa a očekávají od něj pouze vítězství. Ale v životě to tak samozřejmě vždycky být nemusí. Rozdělení Československa má však pro nás tu výhodu, že dnes máme více skvělých sportovců, které můžeme nazývat „naši“ a kterým lze fandit.

Slavnostní předání osvědčení o planetce.

Povídání hravě zastala krstná mamka, bývalá učitelka.

Z restaurace jsme odjžděli až za Měsíčku.

Mozajka na Farském kostele.

Kříže se tyčí k Měsíci a trny zdraví mesiáše...

Karel Kryl

Náměstí A. Hlinky.

Večer jsme zaparkovali naše auto v areálu Gymnázia sv. Františka z Assisi, kde jsme měli zajištěné i ubytování. I krstná mamka Petera Saganu tu kdysi učila. Místní řádová sestřička byla velmi hodná, protože nám umožnila ponechat zde naše auto Modrouška až do příštího pátku. Jinde v Žilině je to s parkováním docela těžké, protože všude jsou nějaké zóny, nebo parkovací hodiny a tak to přišlo opravdu vhod.

Vchod do naší noční oázy.

Ve 22:00 hodin proběhl v tělocvičně zahajovací briefing. Zazněl pokřik Ebicyklu a potom nám Mateno, hlavní strůjce letošní spanilé jízdy prozradil, co nás zítra čeká a nemine. Petr Phobos Hrůza

přivezl ukázat překrásný geocoin, který loni dostal náš polní hejtman Jura Grygar k osmdesátinám a který se v rámci geocachingu možná chystá odcestovat až za velkou louží.

Sir Zdeněk Štorek odmával Ebipokřík.

Sešli jsme se do kruhu, protože ve vesmíru je kruh jediný pořádný tvar.

Náš vladař Jura Grygar, hejtman z božího dopuštění.

← Mateno, duše letošního EBI.

Novicka Karin Smolková s Ebiknihou. →

Úžasný geocoin, made in Petr Phobos Hrůza.

Díky moc Mateno, Markytánko a další dobré Ebiduše, díky kterým je na spanilé jízdě, ale konec konců i na světě tak dobře pobejt.

Spíme v tělocvičně na podlaze a nad námi na balkoně budou v noci bdít naši oři.

Pelíšek Ebiořů.

A z večerní tělocvičny také pochází dnešní výrok dne z úst Ebicyklích znalců železnic: „Když jsme dneska jeli vlakem do Žiliny, tak jsme měli celou dobu stejné napětí.“ „Jó to u nás přehodili napětí hned dvakrát!“ Jo, jo, i cesta na Ebicykl může být občas dosti napínavá...

Dobrou noc.

První etapa; neděle 30. 7. 2017

Krajinou Malé Fatry

(Žilina – Kláštor pod Znievom)

(délka 77,63 km; max. rychlost 54,5 km/h; průměr 13,8 km/h)

Je hezký den. Snídáme z vlastních zásob. Dnešní etapa bude kopcovitá, tak je dobré posnídat vydatně.

Ráno před gymnáziem. Díky hodné řádové setřičce zde můžeme parkovat naše auto Modrouška.

Milan Antoša a Zdeněk Tarant na svém fungl novém Ebicyklím elektrooři.

Po odjezdu z nocležní tělocvičny jsme se svěřili GPS-ce a vyrazili do kopečka na žilinskou hvězdárnu. Uvítal nás pan ředitel RNDr. Miroslav Znášik a ukázal nám Venuši na denní obloze pomocí historického dalekohledu. Objektiv pocházel z 20. let 20. století a montáž, s velice zajímavým páskovým pohonem polární osy, je ještě starší. Prý se takto v 19. století řešil běžně úplně bezvůlový pohon. Potvrdilo se, že optika nestárne a Venuše byla vidět velice pěkně. Větší polovině Ebicyklistů, včetně mé Jájušky, se dokonce podařilo najít pomocí prázdných upínacích kruhů Venuši i volnými očima. Já jsem bohužel patřil k té menší polovině Ebounů, kterým se najít očima Venuši na modrém nebi nepovedlo.

Hvězdárna v Žilině. V létě 1989 zde končila poslední předlistopadová spanilá jízda a do této kopule se vešel celý tehdejší Ebicykl!

RNDr. Miroslav Znášik nám předvedl Venuši.

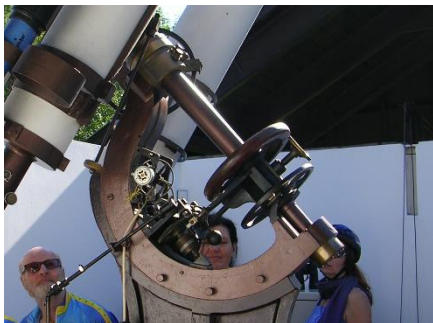
Najít Venuši jen tak očima není moc snadné.

Ukrojený kotouček Venuše přes historický dalekohled.

Existují jistě výkonnější přístroje, ale tenhle dalekohled žilinské hvězdárny je prostě krásný.

Detail páskového pohonu dalekohledu, příště se musím zeptat co když pásek dojedena konec?

Ze Žiliny jsme zamířili na jih na Višňové, kde jsme doplnili vodu ze zdravého minerálního vrtu a potom jsme dorazili do obce Turie, kde jsme objevili překrásný kostelík. Kostelík, který je zasvěcený sv. Michalovi, je asi 500 let starý a platí v něm zákaz fotografování. Mimochodem, právě díky neznalosti tohoto zákazu jsme se dozvěděli stáří kostela.

Krásná dřevěná budova - Paľová buda.

V obci Višňové na úpatí Lúčanské Malé Fatry je zajímavý pramen, odkud si místní brali pitnou vodu.

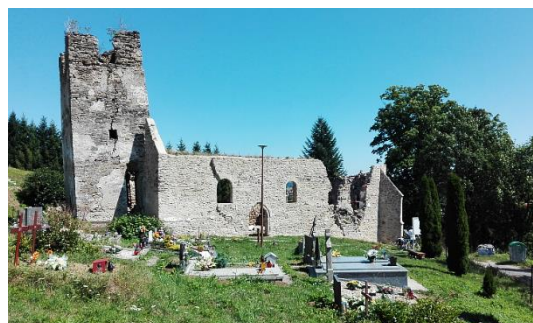
Kostelík v obci Turie.

Vzhledem k tomu, že byla neděle krátce po omši, měl kostelík stále pootevřená vrátka.

Díky této fotografii se Jájuška od paní vlevo dole dozvěděla o zákazu fotografování.

Stránske – zřícenina kostela sv. Heleny: „Kostol bol postavený v r. 1368. V r. 1858 bol poškodený zemetrasením a následne uzatvorený.“

Následovala návštěva na školskej hvězdárni Galileo v Kamennej Porube. Zde nás čekalo naprosto speciální překvapení. Vedoucí hvězdárny, pan Martin Kavecký totiž domluvil, že naším průvodcem zde byl pan Drbohlav mladší ze Rtyně v Podkrkonoší. Pan Drbohlav byl tady totiž na dovolené a vyhověl vedení zdejší hvězdárny, aby nás osobně uvítal u svého dalekohledu. Holt, cesty Ebicyklu jsou nevyzpytatelné.

Jen málo škol má tak krásnou hvězdárničku.

Dalekohledy Newton 250/1500 a refraktor 100/1000.

Průvodcem nám byl pan Drbohlav mladší.

Slunce dnes vypadalo jak bílá kulečnicková koule, úplně beze skvrn.

A z této hvězdárny také pochází dnešní výrok dne: „Jájuška, to je takové Kájovo boční Slunce...“

Po absolvování několika houpáků nahoru a dolů a po průjezdu areálu JZD v obci Rajec jsme se přes obec Ďurčiná dostali do Rajecké Lesné, asi v polovině dnešní etapy. Zde nás čekaly dvě zajímavosti. Jednak Slovenský betlém (betlehem) se spoustou vyřezávaných pohyblivých figurek ukazujících život na Slovensku (na něm se mi líbily třeba krásný a vtipný výjev, kterak pes tahá klučinu ze stromu, nebo jak bača honí medvěda). A potom penzion, na který jsme dostali echo od Ludka Smolky, kde výtečně vaří a kde jsme se všichni Ebicyklisté do sytosti naobědvali. Také jsme se v tomto penzionu dokonce setkali i s astronomií, protože jsem ten výtečný řízek zapil silným a lahodným pivem KVASSAR!

Divukrásná krajina Malé Fatry, hřeben v pozadí jsou Martinské hole.

Trošku houpáky, ale jinak supr.

Vlevo UFO nad Dunajom a ďalší známe slovenské symboly a památky, schválne kolik staveb člověk pozná... Slovenský betlehem stojí za shlédnutí.

Před Fačkovským sedlem je nutno se posilnit.

Astropivo Kvassar emitované nikoliv černou dírou, nýbrž Černou Horou!

Po Kvassaru překonávejte silnici nejlépe po přechodu před restaurací!

No a potom nás už čekal největší výšvih dnešního dne – Fačkovské sedlo a stoupání do výšky asi 800 metrů nad mořem. V jedné pravotočivé zatáčce jsme si vzpomněli na Roba Rosu. Vzpomínka na něj bude asi věčně živá, i když od tragické události je to už spousta let. Vzpomněl jsem si třeba, jak jsme kdysi s Kájou Strašilem na Ebicyklu závodili u každé cedule uzavřená obec a jak většinou nade mnou Kája vyhrál. A jak jednou potom vyrazil do kopce za Robem a když mu začal Robo beznadějně ujíždět, jak volal: „Mě to nějak nejede!“.

Stoupání do Fačkovského sedla.

V nejprudších pasážích jsme cestou do sedla s Jájuškou našeho dvouoře i tlačili, ale ve finále jsme společně vrcholu přece jen dosáhli. Zde jsme obsadili strategické místo s výhledem na dojezd a hodnotili výrazy dalších dorazivších Ebounů. Nutno uznat, že většina se usmívala, třeba nebyli snímáni fotoaparátem, kamerou, či jiným záznamovým zařízením. Nakonec jsme si udělali společné vrcholové foto. Ještě než jsme se spustili do údolí, zatelefonovali jsme naší královně Daniele. Všechny zdravila a slíbila, že dorazí na poslední večer do Bratislavy. Škoda, bohužel se mineme, protože z logistických důvodů souvisejících s našimi ratolestmi, budeme muset končit už o den dřív. Končíme totiž už v Dolnom Baru, i když by se obecně z baru odjíždět nemělo a mělo by se tam spíš setrvat co nejdéle.

Nad Fačkovským sedlem se jako žraločí ploutev vypíná skalní zub Klřak.

Paedr Josef Vondrouš zařadil pod vrcholem třetí rychlostní stupeň a přidal.

Skupinové foto krátce před tím, než se naše Ebicyklí horda vrhla do údolí.

Cestou z Fačkovského sedla se najednou ozvala rána, zasyčení a během asi tří sekund jsme s Jájuškou jeli místo po plášti po ráfku. Jájuška si dokonce všimla i jisker odletujících od našeho předního kola. Ráfek byl totiž brzděním tak zahřátý, že se nejen na něm nedala vůbec udržet ruka, ale že díky tomu teplu stoupl tlak v kole natolik, že nám už beztak přehuštěná duše implodovala do předního ráfku. A tak jsme se opět asi půlhodinku zdrželi, než jsme vyměnili duši a posunuli ochrannou pásku v kole. Ještě že máme s Jájuškou dostatek duší náhradních...

Brzdit z kopce se někdy moc nevyplácí...

Pod kopcem v Klačně jsme odbočili vlevo a vydali se do posledního dnešního stoupání, do sedla Vrřicko. Toto je sice asi o 140 výškových metrů nižší než sedlo Fačkovské, ale řekl bych, že pro nás neméně náročné. Dalo se sice v pohodě vyjet bez tlačení, ale protože s Jájuškou neumíme na tandemu za jízdy vysednout ze sedla, zadek nás rozbolel docela dosti a to je teprve první etapa!!!

Jsa dojetí a předjetí zeměkolářem Víťou Dostálem.

V sedle Vrřicko.

Posilnění zaslouženou stopkou vrcholové višňovice, z provenience našeho mistra Blatnického, jsme se vrhli na poslední dlouhý a krásný sjezd do Kláštoru pod Znievom, přímo do otevřené náruče naší hodné markytánky Katky Žilinskej.

Závěrečný sešup z hor do údolí.

Někde nedaleko musí být určitě i salaš.

Čekala nás perfektní večeře v místní škole (kuřátko s rýží a mrkvovým salátem, kterého jsem se mohl ujíst). Pak jsme si vyslechli přednášku našeho polního hejtmana Jury Grygara, kterému zdatně sekundoval náš Vatikán Pavol Gábor. Mimo jiné mne zaujala myšlenka, že hranice lidského poznání, o které se zmiňoval již Pascal, se bude v širém oceánu nevědomosti neustále rozšiřovat. Dle hejtmana nenastane ani ve velmi vzdálené budoucnosti nikdy období, že by se jednou opět smrskla do jednoho jediného bodu. Takže, pokud jsem to dobře pochopil, je metrika lidského poznání spíše Euklidovská a nikoliv zborcená například do tvaru koule.

Jídlo zde mají moc dobré. Co mám udělat, abych zde mohl začít chodit do školy?

Navíc, když zde přednáší astronomii náš p. h. J. G.

Večerní briefing zodpoví všechny otázky zítřka. Bez něj pořádný Ebicyklista prostě nemůže usnout!

Po briefingu nás potom s Jájuškou Markytánka přichýlila k sobě domů, takže jsme si užili teplé sprchy i měkkých pelíšků. Moc a moc děkujeme, bylo to k pochruchňání!!! Ráno se pokusíme odvděčit tím, že Markytánce pomůžeme s přípravou snídaně v trávě, kterou chystá ve velikém stylu pro všechny Ebouny. Ale na to je potřeba se posilnit, nejlépe spánkem.

Takže dobrou noc, a ať se nám zdá o otevřených hvězdokupách, které mapují na vatikánské observatoři na Mt. Grahamu!

v přírodě relativní. Tak jako naměřená data nemají žádný význam bez údaje o jejich přesnosti, tak nemá ani smysl pojem velký anebo malý bez udání vůči čemu.

Tak postupujeme krajinou kolem řeky Turiec, sevřeni z východu Velkou Fatrou, ze západu Malou Fatrou a z jihu Kremnickými vrchy. Je to tu všude krásné.

Cestou jsme se nedaleko Turčianských Teplic přiblížili k železniční trati, po které právě uháněl Brejlovec. Náš kamarád v sedle Ilja Šín už z dálky poznal nejen typ lokomotivy, ale odhadl i číslo jejího značení a myslím, že kdyby si dal záležet, odhadl by nejen, odkud a kam vlak jede, ale také celkovou hmotnost soupravy a počet válců v motoru, průměr pístů, sílu ojníc, tvar tlumiče výfuku a možná i jméno, věk a PIN platební karty strojvedoucího. Iljovy znalosti, co se železnice týče, jsou jednoduše fenomenální!

Ilja Šín, co by lokomotiva našeho vláčku.

Brejlovec je z druhé strany vlaku.

Zatímco v zimě je příjemnější být na sluníčku, nyní je rozhodně lepší vyhledat stín.

Pak jsme cestou využívali čas k debatě s Janet Goodovou v čenglišu, přičemž jsme si prosvištěli některá slůvka a musím uznat, že Janet už bravurně zvládá barvy a dokonce i některá zvířátka češtině! Staví tak pomyslnou druhou půlku mostu, takže příští rok už se spolu úplně všichni perfektně dorozumíme prakticky o čemkoli.

Moderní roubenka - naprostá funglovka.

V obci Sklenné se naše skupinka zastavila na občerstvovací přestávku před největším stoupáním dnešního dne, přes Kremnické vrchy. Nemilosrdný samaritán, alias Petr Lemeš nám zde vyprávěl, že se dnes při přejezdu do sedla pokusí zlepšit, protože včera zažil potupu, když ho při jízdě do Fačkovského sedla předběhl nějaký běžec. Já myslím, že dnes můžeme být všichni klidní. Nikdo nás nepředběhne, protože ten běžec už je dávno před námi přede všemi...

Občerstvovací zastávka ve Sklenném přišla vhod.

Dnešní stoupání již nebylo tak náročné jako to včerejší, jen jsme si jej okořenili tím, že jsme si schválně trochu zajeli, sice ne moc daleko, ale zato do docela prudkého kopečka.

Hle, po levoboku kostelík sv. Jána Krstiteľ'a v Kremnickej Bani, během jízdy při teplotě vyšší lidskému tělu ve stínu – tak co rozpálíme to do kopce? Asi jo, aby ofukovalo... Asi ne, protože záhy zjišťujeme, že nám síly nestačí a kopeček, který se z odstupu zdál malý, se po přiblížení povážlivě zvětšil... A poučení z krizového vývoje z Fačkovského sedla, budeme dělat chladicí přestávky. Do kopce tedy jaksi neofukuje a teplota vzduchu na sluníčku 40,8°C, kombinovaná teplota slunce-stín 38,7°C.

Ale stálo to za to. Kostelík z poloviny 14. stol. je moc malebný a navíc je to místní střed Evropy! Byl dokonce otevřený a tak jsme nakoukli dovnitř. Tlusté středověké zdi, způsobující doslova „jeskyňový“ chládek, byly v tomto horkém dnu naprosto jedinečné a Jájuška se o ně skvěle chladila. Teď už vím, jak vzniklo Turínské plátno, či jak to dělal slovutný Jára Cimrman, když se jezdil chladit za horkých letních dnů na zámek Lednice.

Včera se mi z kopce vypustila duše z předního kola a do tohoto kopečka vypouštím duši sám!

Hle, konečně vím, jak vypadá „STRED EURÓPY“.

„STRED EURÓPY“ je po všech stránkách krásné a příjemné místo.

Nádherné Kremnické vrchy. Tam někde na dně údolí je Kremnica a za ní i Žiar nad Hronom.

Zrovna když jsme dosáhli vrcholu dnešní etapy a současně geografického středu Evropy, volal nám Luděk Smolka, co by předsunutá hlídka, aby nás upozornil, že už je na itinerářové cyklostezce za Kremnicí. Silně nás před ní varuje, protože povrch cyklostezky připomíná nesjízdný tankodrom. A tak jsme jeho rady uposlechli a jak se ukázalo, moc dobře jsme udělali.

Cesta ze středu Evropy do Kremnice byl takový sešup, že jsem raději, poučen ze včerejšího krizového vývoje zpod Fačkovského sedla, udělal hned dvě chladící přestávky. Abych zase neuvařil přední kolo. To víte, čert nikdy nespí a čeká na naši duši...

Hlavní silnice do Kremnice byla celá rozkopaná a uzavřená, což mělo za následek, že kromě nás a stavebních strojů tudy neprojelo žádné auto. A ti, kteří se tudy projet pokusili, jako jedna bílá dodávka, byli místními policisty záhy odchyceni a řádně oflastrováni. Na náš tandem se policisté jen usmáli a zamávali a už jsme byli v Kremnici.

Kremnica – město s pěkným náměstím a bohatou hornickou tradicí.

Kdysi velmi bohaté město, honosící se rozlehlým náměstím a krásnými historickými budovami, obdoba naší Kutné Hory, to je Kremnica. Opět jsme se zde sjeli s nemilosrdným samaritánem Petrem Lemešem, jeho věrnou Janet a dalšími Ebicyklisty a společně se občerstvili v restauraci na náměstí. Kotlíková zelňačka, neboli kapustnica byla vynikající.

Obešli jsme si náměstí, projeli pěší zónou a potom už stačilo jen jediné šlápnutí do pedálů a díky Ludčkově radě jsme měli na nejméně 10 kilometrů vystaráno. Díky moc za info!

Díky hrabošení stavbařů nad Kremnicí byla silnice docela málo frekventovaná, měla perfektní povrch, většinou dostatečně široký odstavňový pás a idální sklon, takže rychlost našeho dvouoře kolísala někde mezi 40km/h až 20km/h. Žádné ráfky se nehřály, kolo si samo drželo rychlost, prostě gravitační pohon fungoval na jedničku. Na hvězdárnu ve Žiaru nad Hronom bylo v podstatě potřeba udělat jen pár šlápnutí.

Zelňačka s vůní očouzeného kotlíku - mňam!

Dokonalý sjezd z Kremnice do Žiaru.

GPS-ka nás ale nejprve zavedla na místní koupaliště. Díky všudybílkovité Jájušce a pozdní hodině (bylo 18:25, přičemž se oficiálně pouštělo jen do 18:00), se nám s Jájuškou povedlo vniknout na koupaliště zadarmo. Jen jedno nebezpečí jednu chvilku vyvstalo, když nás už v plavkách odchytl jeden plavčík s postavou kulturisty a prohlásil, že zadarmo se nelze koupat, ale pouze podívat!!!

Odpolední pokoupáníčko.

Nakonec se nás však tomu kulturistovi zželelo a tak následovalo půl hodiny čochtání a současně nenápadného umývání opalovacího krému ze zpocených těl. Současně jsme se zde potkali i s dalšími Ebicyklisty, takže o zavíračce v 19:00 hodin jsme potom všichni společně vyrazili na místní hvězdárnu.

Maximilián Hella se narodil na geografickém středu Evropy a možná o tom tehdy ani nevěděl.

Otevřená náruč hvězdárny.

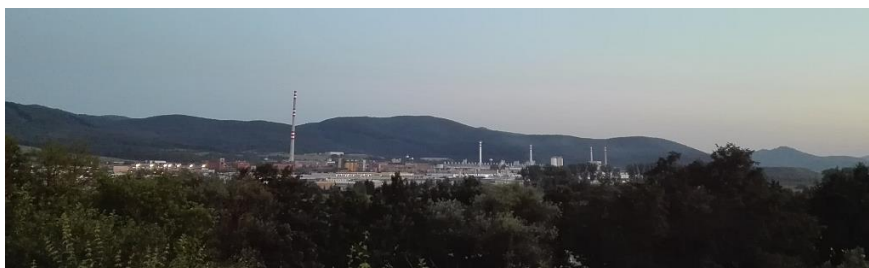
I láska k astronomii prochází žaludkem.

Hvězdárna a planetárium ve Žiaru nad Hronom je pěkná a moderní stavba asi z poloviny 90. let. Oficiální prohlídku máme slíbenou na zítra. Před přednáškou pana ředitele Tomáše Dobrovodského jsme si ještě udělali malou vycházku po městě a cestou jsme objevili starou původní hvězdárnu umístěnou na bývalém vodojemu. Z kopečka jsme také shlédli na nevhodnými lampami jasně osvětlenou obrovskou hliníkárnou. Ten pohled mi připomínal Čapkovu továrnu na Krakatit, možná dobře, že jsme nebyli po větru.

Povídání o hvězdárně i meteoritu Košice.

Astrobočian.

Během procházky jsme objevili i starou Žiarskou hvězdárnu postavenou na vodojemu.

Kostol Povýšenia Svätého križa je v susedství staré hvězdárny.

Výstavní panely v suterénu nové hvězdárny.

Naše spinkací místečko.

Před briefingem ve 21:30 byla uspořádána přednáška o zdejší hvězdárně a meteoritu Košice, který byl nejen vyfotografován, ale následně i nalezen, takže se jedná o meteorit s rodokmenem. Dokonce jsme si mohli i na jeden z nalezených fragmentů tohoto meteoritu sáhnout.

No a úplně před spaním jsme ještě mohli zajít do pozorovatelny a dalekohledm Schmidt – Cassegrain o průměru 20 cm a refraktorem Zeiss s průměrem 11 cm si prohlédnout Měsíc, Saturn a kulovou hvězdokupu M13.

Na dobrou noc místo pohádky koukání.

Když dopisuji tyto řádky, je dneska už vlastně zítra. Oči se mi klíží a spánek se blíží...

Dobrou noc!

Třetí etapa; úterý 1. 8. 2017

Go west!

(Žiar nad Hronom - Partizánske)

(délka 84,42 km; max. rychlost 57,2 km/h; průměr 17,0 km/h)

Ilja prý v noci ve spánku řezal dřevo a Janet pak ráno prohlásila, že spala jak na Iljově nádraží ☺. Mě naštěstí chrápání nevadí, na všechno co dělám, se snažím co nejlépe soustředit a když spím, tak spím pořádně...

Jájuška: Sluničko, zalez ještě na chvilku za obzor!

Ráno jsme absolvovali prohlídku hvězdárny ve Žiaru nad Hronom a dlužno konstatovat, že se zde hodně snaží. Je to krajská hvězdárna a planetárium, která nese jméno Maxmiliána Hella. Tento významný astronom 18. století proslul mimo jiné tím, že pozoroval Venuši v přechodu (přes Slunce). Prošli jsme si kopuli i pozorovací terasu, kde mne upoutaly různé typy slunečních hodin a třeba i digitální sluneční hodiny vytisknuté 3D tiskárnou. Planetárium má průměr 10 metrů a je vybavené analogovým přístrojem ZKP2-P (Zeiss Klein Planetarium), který má podobný ovládací systém, jako kdysi mívalo brněnské velké planetárium a jehož autorem byl Milan Wudia. V budoucnu plánují přechod na digitální projekci se dvěma projektory bez středového projektoru, něco trošku podobného tomu, co je dnes u nás v Hradci Králové.

Stretnutie v UFOsále.

Současní versus dřívější velikáni.

Stretnutie v planetáriu.

Oboustranné sluneční hodiny.

Sluneční digitálky.

Když skvrny nejsou, tak alespoň nějaké menší protuberance, není-liž Pravda?

Potom jsme vyrazili na cestu s Luďkem a Karin Smolkovými, Cykloradkou a Pavukmistrem. Nedlouho po startu postihl Cykloradku defekt kola. Zpočátku to vypadalo na banalitu, jaká se stává co chvíli každému a se kterou si na Cykloradku, co mívá roční nájezd kolem deseti tisíc kilometrů, nepřijdete. Jenže nakonec nám večer povídala o tom, že se souhrou okolností se jednalo o vysloveně vážnou závadu, jejíž odstranění si vyžádalo více než dvě hodiny času a cestu Luďka zpět do Žiaru do cykloprodejny.

My jsme dál pokračovali s Pavukmistrem a dlouho jsme se domnívali, že nás mnohem rychlejší Cykloradka se Smolky dojedou. Ale asi bylo dobře, že se tak nestalo, protože když se začala silnice zvedat do kopce, postupně zmizel široký odstavňový pás, silnice se zúžila a omezila se toliko na bílou čáru skoro bez krajnice, ukončenou 1,5m hlubokým příkopem s kolmými stěnami. Tam bychom s tandemem zahučeli tak, že by nás ani nebylo vidět. Cestou jsme ještě dojeli Paedra Josefa Vondrouše, který měl na svém kole Ukrajina zařazený druhý rychlostní stupeň, tzn. ze sedla. Kritické bylo, když nás míjeli kamióny, co se míjeli s kamióny v protisměru. Jeden s kládami úplně vytlačoval Pavukmistra do škarpy. Být nás větší skupina, byl by to zde opravdu velký problém. Prostě strašidelná cesta.

Pietní místo u nebezpečné silnice.

Tohle byla daň za včerejší silnici bez aut. Tudy se totiž valili všichni řidiči, kteří byli nuceni cestou na Martin objíždět rozestavěnou silnici u Kremnice.

Kamióny v obou směrech a což teprve když se právě míjely!

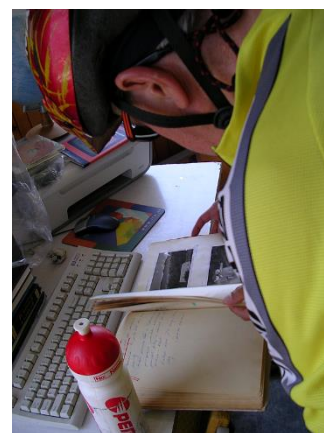
Paedr Josef Vondrouš volí bezpečnější část komunikace.

Přejeli jsme vršek a sklesali do Handlové, kde jsme si prohlédli hvězdárnu umístěnou na kulturním domě. Fascinovaly mne schůdky, či spíše žebřík do kopule, který by podle mne dnes nikdy nemohl

projít žádnou kolaudací. Ale hvězdárna to byla pěkná s bohatou a zajímavou historií. Hlavním přístrojem je dalekohled Newton o průměru 270 mm z roku 1961. Výrobce zrcadla je pravděpodobně pan Gajdušek. Velmi mi to připomíná menšího bratříčka našeho dalekohledu o průměru 330 mm z mé domovské prostějovské hvězdárny, která pochází ze stejného období.

V Handlové se kdysi těžilo uhlí a tak se prý zde nachází ještě i „interaktivní muzeum hornictví“. Tato atrakce je ale pro nás mnohem zajímavější.

Zajímavé bylo též listování kronikou.

Řešení přístupu do pozorovatelny z počátku 60. let. Dnes by něco takového určitě žádný architekt nenavrhl a bezpečák neschválil.

Fabián Fantura je duší zdejší hvězdárny.

Dráhy meteorických rojů v kosmickém prostoru.

Pokud se chcete seznámit s krásnou sedmadvacátkou, zajďte si do Handlové.

Čekali jsme zde na Smolky a cykloradku, ale jak se ukázalo, oprava defektu na jejím zadním kole byla více než dobrodružná a tak jsme s Jájuškou sjeli do Prievidze, kde jsme si společně dali dvojitý kebab. Od paní vrchní jsme se dozvěděli, že už v kebabárně před námi obědvali Markytánka Katka Žilinská a Boženka Štaudová. Víím, že jednoznačně nejlepší reklama je z marketingového hlediska šeptanda a takto nepřímou jsme získali dobré reference. Paní vrchní to zřejmě také ví.

Prošli jsme si Prievidzské náměstí a potom vyrazili na zámek Bojnice. Je jedním slovem krásný, tak trochu dost pohádkový. Jájušce se zde povedl majstrštyk, když se bez vstupenky dostala až asi do třetího patra, spatřila figurínu bývalého majitele v dobovém obleku, mocného grófa, model zámku a pořídila unikátní fotografii. Když uslyšela hlahol průvodce, rychle vyklidila pole, ale pokud by chtěla vědět, kdo je na těch vyfotografovaných obrazech zpodobněn, průvodce by jí to jistě po zakoupení vstupenky za 8 Euro řekl.

V kebabárně u pavukmistra.

Náměstí v Prievidzi.

Pokud se Prievidze a na ní navazující Bojnice týče, cyklocomputer nám v Prievidzi během oběda ukazoval 37°C ve stínu. V tomto případě už nejsme s Jáuškou ani průtokový ohřívače Kofoly, ale prostí výparníci! Nejvyšší teplota naměřená během jízdy na sluníčku byla 43,5°C a stoje na zámku v Bojnici 48°C! V této souvislosti by se dal vymyslet zlepšovák – stínová mapa pro jednotlivé části dne. Ale určitě by ukazovala, že vždycky bude někde svítit sluníčko, takže by bylo nejlepší v tomto počasí asi vůbec nevyjíždět...

Pohádková Bojnice i s pasoucím se Pegasem.

Černý pohřební kočár na bílém travertinu.

Jáuščin úlovek ze skvostného interiéru zámku.

Pod spadnou omítkou je však vidět překvapivá skutečnost, že historické zdivo není provázané! Honem pryč!!!

300 m vysoký komín elektrárny v Novákoch.
3. nejvyšší stavba na Slovensku.

Propletenec horkovodních potrubí u Novák.

Po sjezdu do údolí řeky Nitry a po projetí panelové cyklostezky za Novákama nás přivítala osvěžující voda termálního koupaliště. Potkali jsme se zde též s Milanem Antošem a Zdeňkem Tarantem. Voda byla moc fajn, ale lidí tolik, že to vypadalo, že se termální voda ohřívá spíše od cachtaajících se návštěvníků. Připomínalo mi to obrázky z internetu – pohoda v oblíbeném bazénu večer v Tokiu.

Termálne kúpalisko Chalmová. Nevede právě sem některý z nováckých horkovodů?

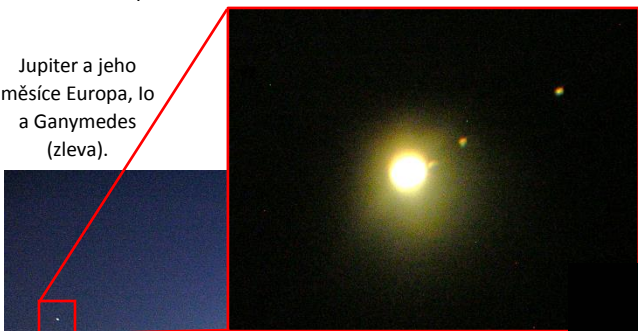
Na hvězdárnu v Partizánském – městě obuvi - to už byl jen kousek. Uvítal nás pan ředitel Vlado Mešter – co je potřeba jsou prý peníze, čas a hlavně lidé. Je zde dalekohled o průměru 40 cm. Proběhla tu také interakce se Slovenským Ebicyklem (ESA), který letos plnil východní část své vlasti.

Hvězdárna Partyzánské.

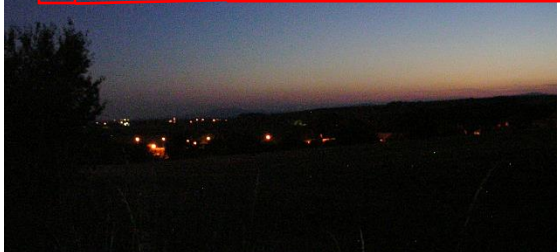

Jupiter a jeho měsíce Europa, Io a Ganymedes (zleva).

Čekaly nás zde teplé spacáky i studený meloun.

Od včerejška stín na Měsíci ustoupil a na terminátoru se objevil kráter Koperník.

Pro hvězdnou astronomii zde slouží dalekohled Dall-Kirkham 400mm f/6,8.

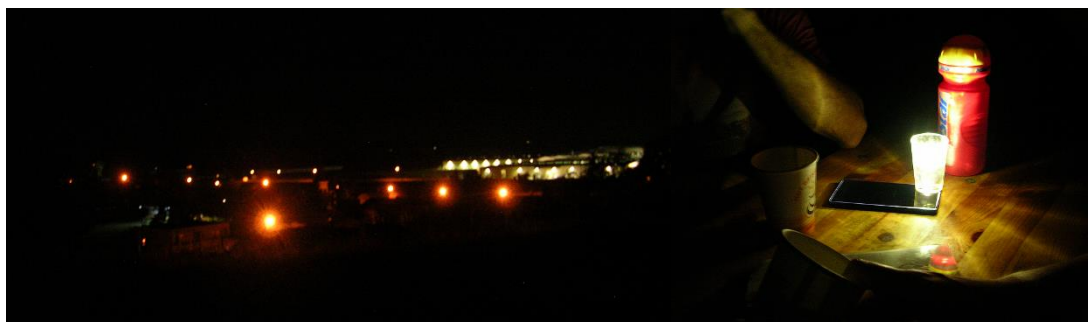
Večer proběhlo pasování Karinky Smolkové do řad Ebicyklu, kterému předcházelo strašlivé grilování od Ilji Šína. Nakonec ale Karinka zvládla Z.D.E. naprosto perfektně a proto budiž Ebicyklistkou.

Ilja položil neobyčejně těžkou Ebiotázku, na kterou nevěděl odpověď vůbec nikdo.
Budiž Ebicyklistkou!

Pan ředitel Vlado Mešter.

Následoval briefing prostějovské hvězdárny, na kterém jsme uvažovali o zavedení nočních etap. Noc je totiž ta hezčí část dne a už v 7:00 hodin bychom mohli bušit hladoví a svěží na Valiku v Hlohovci.

Malý příspěvek ke světelnému smogu. Dobrou noc!

Čtvrtá etapa; středa 2. 8. 2017

Hurá za Valikou!

(Partizánske - Hlohovec)

(délka 75,35 km; max. rychlost 48,7 km/h; průměr 16,4 km/h)

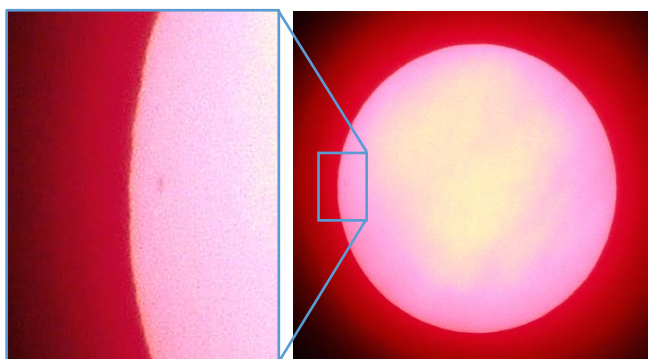
Ráno v 7:30 hodin proběhla prohlídka celé hvězdárny v Partizánském. Je to velice sympatická hvězdárna a lidé jsou zde velmi vstřícní a ochotní.

Současné planetárium. Planety se na mapě nastavují ručně.

Co myslíte? Funguje dalekohled obráceně jako mikroskop?

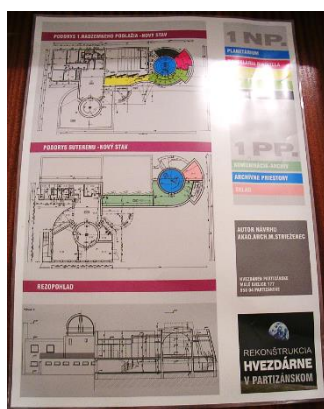

Objev! Na východním okraji Slunce se objevila pěkná malá piha.

Vyjeli jsme pak společně s Iljou Šínem, nemilosrdným samaritánem, Janet a mistrem blatnickým Jurou Cábem a jali se ukrajovat první kilometry. A jako obvykle, jsme vyjžděli mezi posledními. Dnes jsme se opět rozhodli nectít příliš itinerář a namísto houpáků nahoru a dolů to vzít přímo po proudu řeky Nitry až skoro k Nitře a potom už jen přes jediný kopeček do cílového Hlohovce. Varianta sice maličko delší, ale podle nás vhodná pro takové méně trénované jedince, jako jsme my.

Dobré ráno, má Jájenko!

Velké plány do budoucna. Možná přibude i opravdové planetárium (modře).

Ubytovací hvězdárenské chatky. V pozadí je stabilní pilíř velmi přesné GNSS aparatury.

Klasický „kudík“ slouží k pozorování Slunce.

Jedna z věčných otázek lidstva: kterou cestou se dát?

První část byla společná s itinerářem, ale potom se od nás oddělil Jura Cáb s tím, že si zkusí prubnout kompromisní třetí variantu, mezi naší trasou a itinerářem. Protože byla opět pekelná horúčava s teplotami vyššími než tělesnými, museli jsme co chvíli stát a doplňovat tekutiny, soli a cukry.

Jen z dálky jsme si na úbočí pohoří Tríbeč prohlédli Oponický hrad. Bylo vidět, že jej opravují a dělají mu novou střechu. V Dolných Lefantovicích jsme se zastavili na oběd sestávající se sice z polévky a jídla, ale především z několika Kofol.

Pohoří Tríbeč s Oponickým hradem!

Oponický hrad.

Náš obědový penzión Elefant je prý vyhlášený.

Zátiší za penziónem Elefant. Kdepak elefanti!

Potom jsme navštívili opuštěné nádraží u obce s příznačným jménem Drážná. Železnice byla evidentně zrušená, nicméně koleje byly stále na svém místě a vybízely k nestandardním živým obrazům. Přes notně orezlé kolejnice rostla lebeda a bylo vidět, že už zde dost dlouho nic nejelo a ještě asi ani dost dlouho nepojede.

Sedím na kolejích, které nikam nevedou,
koukám na kopretinu, jak miluje se s lebedou...
Žalman, Pavel Lohonka

Těsně před Nitrou jsme uhnuli na hlavní silnici, kde naštěstí probíhala rekonstrukce mostu přes řeku Nitru, takže jsme měli možnost předjet celou kolonu aut a vzápětí za mostem odbočit doleva na vedlejší silnici. Bylo to fajn. Když si vzpomenu na rozkopanou silnici u Kremnice, tak mi to tak trochu připadá, jako by duchovní tvůrci letošního ročníku Ebicyklu – Mateno a MarkytánKa měli známého riaditeľu údržby slovenských silnic a diaľnic. Vždycky když někde přijedeme po hlavní silnici, tak ji silničáři rychle rozkopou, aby se nám Ebicyklistům pohodlně a bezpečně jelo bez aut.

Potom jsme v obci Čajakovce narazili na „špeciálny“ pomník - zástup slovenských národných velikánů v nadživotních velikostech. Matica slovenská to vůbec nemá snadné. Skloubit slovenské osobnosti Rázuse, Štefánika a Tisa a tvářit se, že všechno je to v nejlepším pořádku, není jen tak. Nejvíce nás upoutaly dvě sochy. Jak nám sdělil nemilosrdný samaritán, tak básník a politik Martin Rázus byl proti čechoslovakismu, naproti tomu Milan Rastislav Štefánik byl především čechoslovakista a k soše prezidenta Slovenského štátu Jozefa Tisa, u kterého raději kromě jména chyběl i nějaký popis, někdo po právu pomaloval podstavec červenou barvou. Je úplně neuvěřitelné, že tento po válce popravený válečný zločinec, odpovědný za systematické vyvražďování slovenských židů, je i na současném demokratickém Slovensku tak adorovaný. Bohužel pro mnohé předválečné separatisty i separatisty po roce 1989 účel světí prostředky...

„PANTEÓN SLOVENSKÝCH DEJATEĽOV“ v obci Čakovce.

K Tisovi, s červeně potřísněným podstavcem se nikdo neměl, zato Štefánik byl náš člověk.

Celkem marně jsme se celou cestu snažili najít koupání. Řeka Nitra nás nelákala a rybníky po cestě byly buď naprosté kačáky, nebo chovné rybníky na ryby, v každém případě ke svlažení člověka nevhodné.

V obci Alekšince nám jedna místní paní poradila, že pokud se jízdy na kole týče, je určitě nejlepší vyhnout se provozu na hlavní silnici z Nitry do Hlohovce a vyšlápnout si kopeček přes vesnici Pastuchov. Cesta to byla opravdu skoro bez aut, ale kopec to byl tak strašlivý, že jsme ke konci museli v tom horku všichni své oře i tlačit. Jedinou výjimku tvořil Ilja, který se s horou popral ve stylu lokomořírky a kopec zdolal jako jediný v sedle. Slovensko je šíleně krpaté a zdá se, že místním obyvatelům už to ani nepřijde.

Konečně na konci stoupání. Odtud už je to do Hlohovce jen z kopce.

Vrcholové partie jižního cípu Považského Inovce zdobí veliká skládka.

Krásná rovná asfaltka z kopce a před námi už je cílový Hlohovec.

Sjeli jsme do Hlohovce, kde jsme se rozloučili s doktorem a Janet, kteří ještě navíc projevíli zájem prodloužit si trasu prohlídkou pevnosti v Leopoldově. Jedná se o věhlasnou historickou stavbu, u které je lepší nezařít si prohlídku dlouhodobější a nepodmíněnou.

My jsme s Jájuškou a Iljou vystoupali na hlohoveckou hvězdárnu, kde nás uvítala věčně usměvavá Ebicyklistka Valika Rečková a její ratolesti a kolegové. Připravili nám skvělý guláš s chlebem a potom i prohlídku dalekohledů hvězdárny. Čočkový dalekohled sestavený legendární dvojicí stavitelů dalekohledů Gajdušek – Kozelský slouží především k pozorování Slunce. Zrcadlová šedesátka je také v provozu a věnuje se robotickému pozorování proměnných hvězd. Prý se s chlazenou kamerou ATIC dostávají během půlminutové expozice až asi k 19 magnitudě. Do budoucna by jej rádi dostali do plně automatického režimu pozorování, včetně otevírání a natáčení štěrbinové kopule. Potom už by ani nikdo na celé hvězdárně nemusel fyzicky být. Automatizaci systému dalekohledu provádí firma Astrolab z Brna.

Správní budova hvězdárny a pozorovatelný jsou vystavěny netradičně na severním svahu.

Valika Rečková nám navařila skvělý guláš.

60 cm reflektor z Carl-Zeiss Jena určený pro stelární astronomii. Dříve osazen fotoelektrickým fotometrem v cassegrainové ohnisku, dnes má namontovanou CCD kamerou v primárním ohnisku.

18 cm refraktor z dílny legendární dvojice Gajdušek – Kozelský slouží pro pozorování Slunce.

Jemné pohyby v deklinaci a rektascenzi, jak je vyřešila brněnská firma Astrolab.

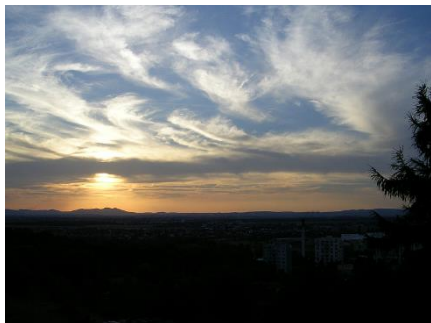
Přednáška našeho polního hejtmána – Žeň objevů.

P.h. J. G. S panem ředitelem hvězdárny Jozefem Krištofovičem.

Mimochodem, k hlohovecké hvězdárně má Ebicykl také blízký, ba přímo osobní vztah. U zrodu hvězdárny v Hlohovci totiž stál pan Elemér Csere, táta naší markytánky Katky Žilinskej.

Od hvězdárny byl krásný výhled na celé údolí Váhu. V červácích zapadajícího slunce připomínaly z dálky chladicí věže elektrárny Jaslovské Bohunice čtyři komíny parníku Titanic.

Večerní oblohu zdobí cirrus uncinus.

Jaslovský Titanic plující v údolí Váhu.

Ve 20 hodin následovala přednáška Jiřího Grygara na téma „Žeň objevů v roce 2016“. Obdivuji našeho polního hejtmana, jak dokáže ještě večer vyseknout dvouhodinovou přednášku, sám jsem unavený jako kotě, zejména když v planetáriu potmění světlo.

No a potom už hupky šupky z kopce dolů do školy, kde jsme měli zajištěné ubytování.

Naše noční škola ozdobená dorůstajícím Měsícem. Konec konců je to ZŠ Koperníkova.

Místní fauna a flóra (vpravo).

O tom, jaké panuje extrémní teplé a suché počasí svědčí letošní poslední třešně...

Vysprchovat, vyčistit zuby, ale hlavně zkusit si trochu přeléčit rozedřené slabiny od cyklokraťasů z dnešní etapy. Jak je člověk celý den celý zpocený, přihodilo se mi to, co už dlouho ne a tato docela veliká nepříjemnost mne hrozí vyautovat z celého zbytku spanilé jízdy Ebicyklu. Naštěstí v nouzi poznáš přítele a tak mi Cykloradka poskytla zázračou hojivou mastičku. Modlím se, aby zabrala a abych mohl zítra tu stokilometrovou etapu absolvovat ve stylu Varla Frištenského – táhni a srůstěj!

Ráno chceme vyjet brzy. Takže dobrou noc!

PS: Abych nezapomněl. Večer jsem ještě v koupelně našel nádhernou nazelenalou kudlanku nábožnou. Zkoušel jsem ji chytit do ruky a vyhodit ven z okna na svobodu. Leč nepovedlo se. Nicméně i ve škole jsou také v hojnějším počtu nějací černí broučci, takže tu určitě hladý trpět nebude.

Pátá etapa; čtvrtek 3. 8. 2017

Cesta do Mekky slovenskej astronómie

(Hlohovec - Hurbanovo)

(délka 111,13 km; max. rychlost 48,3 km/h; průměr 18,4 km/h)

Probouzíme se s Jájuškou už v 6:30 hodin a všichni se touto dobou již balí! Je vidět, že dnešní etapa bude opravdu dlouhá, stovková. Dá to docela práci, než dneska ráno při vstávání vyhraji svůj zápas s gravitačním polem naší planety. A protože, na rozdíl ode mne, Zeměkouli gravitační síly neubývá, je vstávání den ode dne těžší a těžší. Hojivá mastička od Cykloradky zafungovala báječně. Stačí jen pár hodin klidu a odřeniny zázračně ustupují. Něco podobného jsem myslím viděl ve filmu ET-mimozemšťan, jestlipak ona Cykloradka nemá také nějaké skladové přebytky od vyspělejších civilizací?

I dnes Trutňáci vyhrávají a vyráží na cestu první (od konce).

Naše nocležní škola v paprscích ranního Slunce.

Toto není rozkvetlá vysokohorská louka, ale trávník před školou.

Při odjezdu se nám naskytl ještě poslední pohled na kopuli hlohovecké šedesátky.

Venku je zase modrá obloha, bude další horký letní den. Navíc vjíždíme do nížin jižního Slovenska, tak bude asi ještě tepleji než teplo. V černých cyklobrašnách nám během dne postupně vzniká ze šťávy ovocný čaj, polévání se z flašky na oblečení je jako sprchování teplou vodou. Mimochodem, tohle byl výborný vynález, na který přišla moje Jájuška. Když si člověk navlhčí bavlněné tričko, promění se v teploměr s mokrou punčoškou, který je následně jízdou na kole ochlazovaný ofukováním. Jájuška si vzadu na tandemu průběžně vlhčila šátek. Hlavu izoluje cyklohelma, což je v podstatě kus polystyrenu. Touto metodou se dá relativně v pohodě přežít i vyloženě horký den. Podmínkou však je, že se celý den musí projezdit na kole. Večer na briefingu nám pak polní hejtman sdělil, že odpoledne naměřil 39°C ve stínu, což byl nový rekord.

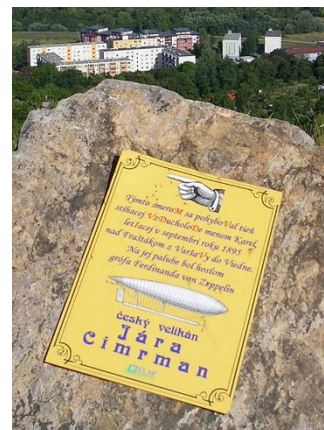
Nejprve jsme si vyšlápli kopeček nad hlohoveckou hvězdárnu a s doktorem a Janet tak dosáhli dnešního výškového rekordu 275 m.n.m. A potom už jen sjezd a následná dlouhá jízda v rovině na Šaľu, Kolárovo a Hurbanovo ve výšce kolem 110 m.n.m.

Výhlídka z kopce Šianec (275m.n.m.) nad Hlohovcem. Nemilosrdný samaritán Petr Lemeš zde bravurně zvládl princip neurčitosti v praxi.

Ještě sjíždíme do Podunajské nížiny a už nám telefonoval Luděk Smolka, že jsou tou dobou již v Šaře a doporučují jízdu kolem řeky Váh po hrázi. Nakonec jsme tuto radu nevyužili, ale je to zvláštní, že ať vstáváme a vyjíždíme kdykoliv, stejně vždycky beznadějně zaostáváme za našimi informačními tachyony. A pak že si s tachyony nelze vyměňovat informace. Dokázali jsme, že jde, ale jen jednosměrně. Nikdy je nedoženete...

Tovární komín Dusla Šaľa, vysoký přes 240 metrů, je jako maják viditelný z veliké vzdálenosti. Ale když jsme objížděli po silnici tuto továrnu, zjistili jsme něco nečekaného. Jak jsme se blížili k továrně, bylo možné spatřit vedle „majáku“ i menší komín vypouštějící nažloutlé „vitamíny“ a v jeho blízkosti bylo dokonce cítit štipklání na rtech. Pamatuji si, jak mi před časem říkali známí, že kvůli podobným „vitamínům“ kdysi slezl lak z aut u chemičky v Přerově.

Ten stín se tu pohyboval před více než stovaceti léty. A už tehdy Jára Cimrman věděl, kterým směrem budeme chtít dneska vyrazit!

Duslo Šaľa. Zde je Babišovo, včetně nažloutlých vitamínů unikajících z menšího komína.

Společný oběd jsme si dopřáli v Šaře. Bylo to meníčko, bylo moc dobré a za slušnou cenu.

U Galvana dokáží vykouzlit dobré a přitom celkem levné jídlo.

Postupně se nás U Galvana sešlo docela hodně. Kouzelná na Ebi jsou ta setkávání po trase.

Malé kouzlo se lžičkou. Poznáte jak je to možné?

Ovšem na kouzelníky ze sousedství restaurace nikdo z nás neměl – tito finančníci dokáží odpomoci z abstráku a vykouzlit bezdomovce na počkání!!!

Potom jsme se vrátili po trase kousek zpět, abychom se vykoupli ve Váhu. Voda byla fajn, jen se Jájušce zdála poněkud špinavá. Duslo bylo ještě stále v živé paměti a pranic nepomáhalo mé ujišťování, že vedlejším produktem hnojiv od hodného Andreje Babiše jsou jen docela mírná rozpouštědla. Ve vodě plavala také spousta malých rybek (bříškem dolů) a Ilja našel i jednu velkou živou škebli. Podle mne byla voda naprosto perfektní, a jak jsme přeložili naší anglické kamarádce Janet, jen ti největší rozmazlenci a boháči si pořizují opravdu velké bazény s protiproudem.

Lodě pozor, uprostřed Váhu je velká mělčina!

Okolo třetí hodiny bylo už fakt velké horko a tak jsme se každých asi 10 minut stavovali na Kofolu. Bylo neobyčejně zajímavé setkávat se s domorodci, z nichž někteří chlapíci nižší cenové skupiny již v těchto odpoledních hodinách byli mírně „přivátí“ a zřetelně se u nich projevoval „lidský faktor“.

„HALAADASSAL MENJETEK EE AZ URNAK KAPUIN“
jak hlásal nápis na této vyřezávané hřbitovní bráně.

Setkání s astronomií –
předjíždíme Velký vůz!

Jedna z občerstvovacích přestávek.

Tak jsme dojeli až do Kolárova, kde jsme se Kofolou posilili mírně vydatněji na poslední dnešní zbytek cesty. Také jsme neopomněli si prohlédnout unikátní a neobyčejně zajímavý plovoucí vodní mlýn. Tyto mlýny existovaly po staletí, avšak největšího rozkvětu zaznamenala právě tato zařízení v 19. a na začátku 20. století, kdy se na Dunaji a Váhu vytvářely celé mlýnské osady. Ve druhé polovině 20. století však musely tyto mlýny lemující pobřeží ustoupit z důvodu bezpečnosti lodní dopravy. Dnes již neexistuje ani jeden z původních vodních mlýnů a tento kousek je replika, kterou postavila Okresná památková správa v Komárně v 80. letech 20. století.

K mlýnu vede krásná dřevěná krytá lávka.

A zde je důmyslný vodní mlýn v celé své kráse.

Ilju zaujala jiná technická památka – parní stroj.

Za Kolárovem jsme si cestou na Nesvady dali stíhací závod s Cykloradkou. Nejprve nás předjela, přičemž stroze pronesla „motorová myš!“ a ujížděla v dál. Přitom jsme nejeli úplně pomalu, tak asi 25 km/h. Pak nás předjel Zeměkolár Víťa Dostál a hned za ním jeho jedenáctiletá dcerka Anička. I rozhodl jsem se, že je s Jájuškou dohoníme. Zvýšili jsme tedy rychlost asi na 30 km/h a počali stíhat nejprve Zeměkolára s Aničkou. I když měli náskok jen nějakých dvou patníků, trvalo nám tak 4 kilometry, než

jsme Aničku sjeli. Pak jsme se přiblížili na dosah i k Zeměkolárovi. Ale když už jsme byli skoro kolo na kolo, začal Zeměkolár postupně zrychlovat. 31, 32, 34... Za chvíli jsme odpadli. Od Cykloradky zůstal během stíhací jízdy odstup stále konstantní. Večer jsme se potom o celém tom závodění bavili s Cykloradkou i Zeměkolárem a ukázalo se, že Zeměkolár o nás vůbec nevěděl!

Kousek pod vodním mlýnem se nachází koupací místočko obyvatel Kolárova s písčitou kosou.

V Hurbanově jsme měli naplánovanou společnou večeři v restauraci v penzionu Twins. První sem dnes dorazili náš Vatikán Pavol Gábor a Evžen Brunner. Jako kdyby slyšeli naše úvahy z předvčerejšího briefingu prostějovské hvězdárny, vyřešili denní horúčavu tak, že se vydali na cestu již před šestou. Evžen byl už kolem 9:00 hodiny v Šaře a ve 12:00 hodin v Hurbanově! V penzionu, kde jsme měli společnou večeři, si pronajal pokoj a nechal nás pak večer s Jájuškou vysprchovat!

V penzionu Twins zaplnili Ebicyklisté nejprve předzahrádku a potom vytlačili místní štamgasty i z jeho útrob.

Večerní Ebibrifing.

Povídaly se historky, co přinesl den.

A stejně jako předevčírem, jsme si před spaním uspořádali malý briefing prostějovské hvězdárny. Na něm jsme řešili především současné palčivé otázky interakce České astrofotografie měsíce a míchání spekter sodíku a veltlínu.

Objev: Smícháním měsíčního bílého a sodíkového žlutého světla s trochou vůně z veltlínu zeleného vzniká krásná galaxie!

Ráno v 7:30 je naplánovaná prohlídka hvězdárny. A ne jen tak lečjaké. V Hurbanově je totiž slovenská ústředná hvězdáreň.

Tak dobrou noc!

Šestá etapa; pátek 4. 8. 2017

Peklo zvané Žitný ostrov

(Hurbanovo – Dolný Bar)

(délka 74,29 km; max. rychlost 36,6 km/h; průměr 17,7 km/h)

Předpověď počasí od meteorologů, pracujících na Slovenskej ústrednej hviezdárni v Hurbanovci zni, že dnešní den na jižním Slovensku pravděpodobně padne úplně historický teplotní rekord všech dob a určitě bude přes 40°C!

Vstáváme v 6:30 hodin, abychom stihli prohlídku hurbanovské- staroďalské hvězdárny, kterou pro nás připravili pan ředitel Marián Vidovenec se svými kolegy. V této ústřednej hvězdárni se snoubí historie se zajímavou současnou činností. V podstatě se jedná o obdobu českého Ondřejova. Také zde otec zakladatel, Mikuláš Konkoly-Thege, odkázal, podobně jako bratři Fričové, hvězdárnu státu. Tato však měla docela pohnutý osud, který chvílemi visel na vlásku. Nejprve vybudoval Konkoly na svou dobu naprosto špičkové vědecké pracoviště. Pýchu Horních Uher. Dodnes jsou ve vitrinách s historickými přístroji vystavené unikátní kousky, o kterých nikdo neví, k čemu a jak sloužily. Bude to opět hezký objev, až se zjistí, co jak a proč byly zač. Jsou krásné a perfektně dílensky provedené. Za první republiky byl ředitelem této observatoře Dr. Šternberk, který zde nechal umístit velký 60 cm reflektor od firmy Zeiss. Tento dalekohled byl později na hvězdárně na Skalnatém plesu a dnes slouží na observatoři v Modre. Další úpadek hvězdárny v Hurbanovci znamenal období 2. světové války. Až teprve o mnoho roků později se hurbanovská opět pozvedla a dnes se jedná o všestranné pracoviště. Probíhá zde nejen odborná výzkumná činnost, ale také populárně vědecká osvěta. Dnešní součástí je kromě dalekohledů, koronografu a velkého slunečního spektroskopu rovněž malé digitální planetárium Skymaster ver.3. Na pořadech v planetáriu se mi líbí, že to není jen „kino“ s kulatým promítacím plátnem, ale že je zde hlavní důraz kladený na pořad s živým vystoupením průvodce. Skripty pořadů si píší sami.

Pohoštění jako od samotného Mikuláše Konkoly-Thegeho. Moc děkujeme.

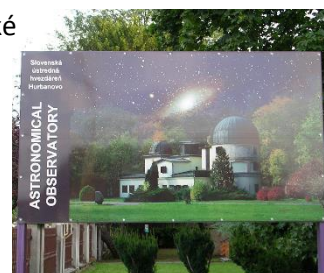
Sbírák historických přístrojů
vévodí toto malé, dnes už
nepoužívané planetárium ZKP1.

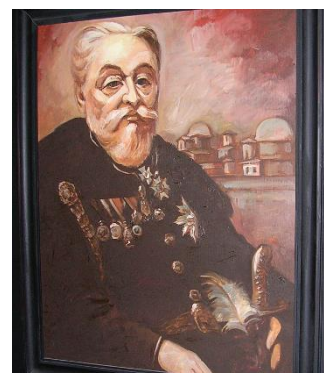
Budova planetária je dnes
vybavena malým digitálním
planetáriem.

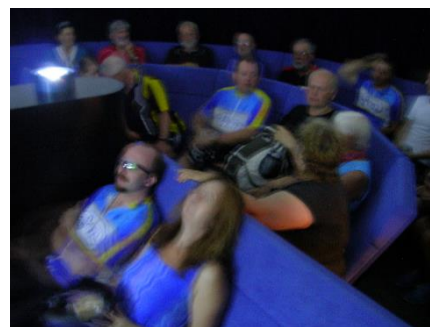
Ebizátiši před hurbanovskou nocleží školou.

Reklama lákající na hvězdárnu.

Mikuláš Konkoly-Thege by měl
myslím ze současného stavu radost.

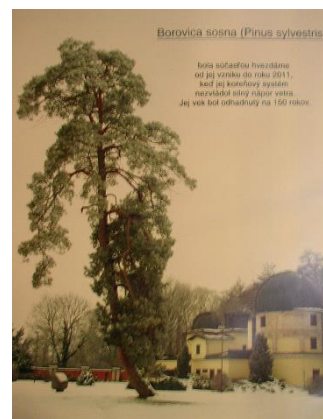

Skupinové foto „spanilé lízdy“ Ebicyklistů před budovou, jejíž stěny by mohly povídat...

Teleskopická seslička z roku 1900. Takovou také chci!!!

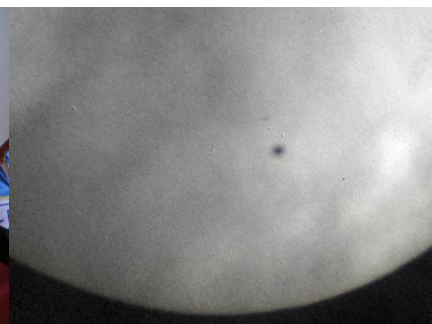
Nejen v Prostějově jsme mívali vzrostlé borovice jižně od pozorovatelný...

Hurbanovská čtyřcítka je hlavním dalekohledem pro veřejná noční pozorování na zdejší hvězdárně. Spřažený refraktor lze využít rovněž na projekci Slunce.

Přes naší nejbližší hvězdu sice chodily mraky, ale i tak jsme něco zahlédli.

Za poslední dva dny se nám skvrna posunula hlouběji na sluneční kotouč, pěkně se prokreslila a malý kousíček nad ní se ukázal i její malý bratříček!

K nočnímu pozorování využívají Newton o průměru 40 cm a pro denní koronograf o průměru 10 cm. Dnes bohužel obloha nebyla úplně průzračná a Slunce je v minimu a proto nebyla vidět žádná protuberance, ani koróna a tak koronograf zobrazil spíše jen svrchní chromosféru.

Historická pozorovatelná s koronografem.

Elegantní řešení otevírání šterbiny kopule, ještě z doby před elektrifikací, funguje dodnes.

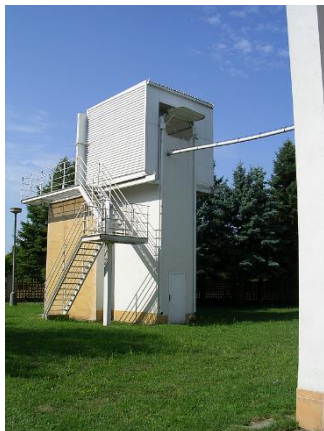

Poslušně hlásím, že sa dnes v koróne nič zvláštne nestalo!

Hlavním přístrojem pro vědecké pozorování Slunce je však zejména veliký sluneční horizontální spektrograf Zeiss o průměru zrcadel 0,5m. Srdcem spektrografu je velice kvalitní difrakční mřížka s 628 vrypy na milimetr, která v době pořízení (v 80. letech) stála asi 20 000 dolarů.

Sluneční oddělení (ta větší budova vpravo ☺).

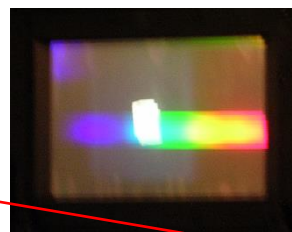
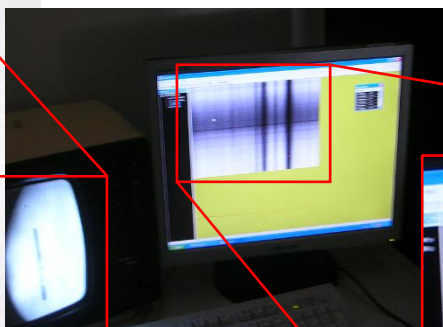
Věž slunečního coelostatu.

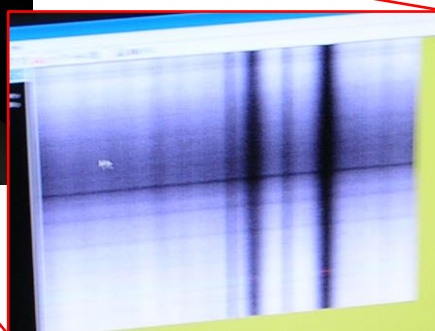
Zrcadla coelostatu mají průměr půl metru.

Nejprve nastavíme obraz sluneční skvrny na štěrbinu spektrografu.

Srdcem zařízení je velice kvalitní difrakční mřížka

Dnes má hvězdárna v Hurbanově, včetně uklízeček, celkem 27 zaměstnanců.

Potom lze pozorovat rozštěpení spektrálních čar magnetickým polem, tzv. Zeemanův jev.

Oběd jsme absolvovali v restaurácii na Elektrárrenskej ceste - „Csárda éterem“.

Z Hurbanova jsme přejeli do Komárna, nejjižnějšího bodu našeho letošního Ebiputování. Naplánovaný výpad až na samotný ostroh na soutoku Váhu a Dunaje, ale bohužel nevyšel, protože v příslušném trojúhelníku se nachází nějaká rafinérie a tak jsme jej zhlédli pouze z dálky a z úhlu.

Toto je asi nejlepší výhled na soutok Váhu a Dunaje (ostroh je hnědý prouček vedle stromu).

Veletok Dunaj. Protější břeh už je hrdé, ale placaté Maďarsko.

Zato jsme ale objevili pootevřená vrata do zdejší obrovské historické pevnosti. Prostory byly prázdné a pečlivě vyklizené, omítka na zdech do výše asi 1m otlučená. Bylo vidět, že se pomaličku pracuje na rekonstrukci této největší zdejší památky. Zdá se však, že to jde velice zvolna a dokončení tipuji v době prakticky spíše nedohledné. Ani bych se nedivil, kdyby v době ukončení oprav se na druhém konci začala pevnost opět rozpadat, takže by to nakonec mohla být nekonečná práce, třeba jako natírání Eiffelovky, nebo Golden Gate Bridge.

Copak asi skrývají pootevřená vrátka?

Vnitřní brána je opatřena zajímavou freskou.

Průjezd je opraven, ale většina pevnosti ještě ne.

Všudypřítomné nekonečně dlouhé chodby.

Velitelský palác.

Výhledu z hradeb na Dunaj dnes cloní jeřáby.

Ubikace pro vojenskou posádku.

Po nájezdové rampě, po které se kdysi tahala děla, se lze dostat na vršek a rozhlédnout se. Toto je pouze malý kousíček celé pevnosti. Dnes tu velí Angličanka!

Potom jsme si projeli Evropské náměstí, kde každý dům symbolizuje jeden stát EU. To se mi moc líbilo.

Domy s typickými prvky historických slohů 45 evropských zemí.

Ve středu náměstí stojí na podstavcích sochy patronů Evropy.

Toto je určitě Španělsko.

Co dům, to jiná evropská země.
Úplný most mezi národy.

Při výjezdu z Komárna jsme ztratili doktora a Janet. Rozloučili jsme se s nimi na klimatizované benzince a jeli rychleji, abychom chytli vlak. Pot z nás jenom lil, myslím, že spotřebu vody, ionťáku a Kofoly při návštěvě hospod jsme měli určitě větší, než Škodovka spotřebu benzínu. Abychom se ve vražedném vedru ochladili, polévali jsme si nejen záda, ale i hrud' vodou.

Tento motorest se také
proměnil z občerstvovny
na nahrávací studio ČRo.

Jájuška moje po prodělání
intenzivní chladicí kůry.

V obci Bodza jsme se v motorestu potkali s Ilonou Hájkovou a nebeským hydromechanikem Jirkou Krejsou, takže jsme zde strávili asi hodinku. Mimochodem, také mi sem telefonovala paní redaktorka z Českého rozhlasu. Stáhl jsem se do hloubi motorestu, abych unikl rušivým zvukům ze silnice i restaurační části. Tento živý vstup mohl proto být okořeněný tím, že v pozadí povídání o vesmíru asi bylo slyšet charakteristické cinkání jednorukých banditů a dalších osmibitových herních automatů, do kterých místní štamgasti házeli svá Eura. Naštěstí během natáčení reportáže nikdo nevyhrál!

A potom jsme uháněli dál, cestovní rychlost se pohybovala někde kolem 20 až 25 km/h. Chvilími byl docela silný protivítr, ale v tomto extrémně horkém počasí to bylo docela příjemné.

V obci Okoč jsme se setkali s naším polním hejtmanem, kterého doprovázel Ilja Šín. A tak nám byla dopřána čest tvořit asi posledních 15 kilometrů jeho družinu.

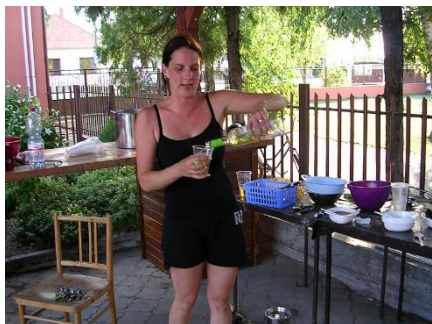

V tomhle bych slovenskou autobusovou
zastávku jaktěživ nepoznal.

Tohle není požár stepi ani pouštní písečná
bouře. To je prach z pole, které obdělávají
zemědělci. Chtělo by to konečně zapršet.

V cílovém Dolnom Baru nás uvítala Julka Obertová, která nejen, že všem zařídila ubytování v místní tělocvičně, ale připravila též bohovský jelení guláš, pivo, víno, nealko a další pochutiny. Julka je skvělá o moc obětavá, protože vařit guláš v tomto vražedném počasí je něco opravdu výjimečného. O tom, jak horké bylo dnešní počasí svědčí skutečnost, že naše Markytánka Katka Žilinská po dojezdu do cíle zkolabovala a několik hodin se z dnešní horúčavy vykřesávala v klimatizované místnosti. Naštěstí to ale celé dobře dopadlo a když jsme se se všemi loučili, byla již s ostatními Ebicyklisty a popisovala nám jak se přehrála.

Naší skvělou hostitelkou byla Ebicyklistka Julka Obertová.

Kotlíkový guláš jest připraven.

Večeře na dlažbě byla stejně báječná jako snídáně v trávě. Když se plení, tak se plení.

Kostelík v Dolnom Baru ozdobený bocianom.

Celý Ebicykl nad námi bděli tři veteráni. Dík!

Ve všech hospodách od Šalý přes Hurbanovo a Komárno až po Dolný Bar bylo slyšet především maďarštinu. Ne že by slovensky místní lidé nerozuměli, ale maďarština jim byla prostě bližší.

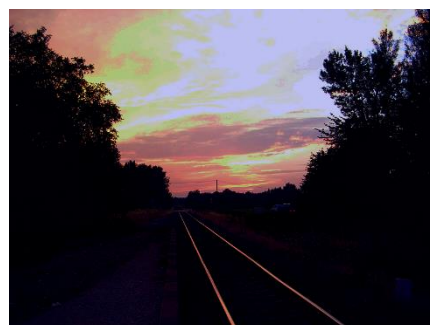
Nás s Jájuškou pak už čekala jen cesta vlakem z Dolného Baru do Bratislavy a dál do Žiliny, kde jsme měli zaparkované auto. A tak, i když jsme byli Ebouny opět poučeni, že „z Baru sa neodchádza“, ujížděli jsme vlakem ve 20:40 oklikou domů, abychom mohli zítra dopoledne vyzvednout naše myšátka Verunečku a Jandůlku.

Veliké poděkování patří Matenovi Alexandrovi Pravdovi, Markytánce Katarině Žilinské a všem dalším, díky kterým bylo možné letošní Ebicyklí putování uskutečnit. Bylo to moc příjemné a klidně bychom s Jájuškou zvládli ještě jeden poslední den. Ale jak to tak chodí, člověk míní a osud mění. A tak nezbyvá, než se těšit zase na další ročník, myslím, že tentokrát jsou na řadě Čechy. Astronomie a cyklistice zdar a Ebicyklu zvlášť!

Z.D.E.

Nádraží v Dolnom Baru působí poněkud vybydleně, ale vlaky zde prozatím staví.

Cesta z Baru domů.